

*associació
d'amistat
amb el poble
de guatemala*

***MEMÒRIA
EXERCICI 2009***

	Pàg.
Presentació de l'Associació	3
Funcionament de l'Associació	5
Activitats internes	7
Participació en activitats de Solidaritat	9
Actes Públics	14
Gires de Representants d'Organitzacions Populars Guatemalenques	16
Participació en Campanyes i Plataformes	18
Campanya de denúncia contra les actuacions de las transaccionals espanyoles d'Unión Fenosa i Gas Natural a Guatemala	21
Seguiment de la Querella Presentada a L'Audiència Nacional	24
Brigades	30
Projectes	36
AAPG de l'Hospitalet	39

PRESENTACIÓ DE L'ASSOCIACIÓ

L'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala sorgeix l'any 1987 amb una doble finalitat: donar a conèixer a Catalunya la situació de Guatemala i donar suport a la tasca de les organitzacions populars d'aquell país. Igualment, l'AAPG és sensible a les problemàtiques específiques que pateixen altres països i en aquest sentit col·labora donant suport a altres organitzacions que treballen en defensa dels drets humans.

Aquests objectius es porten a terme mitjançant activitats com són:

- Publicar trimestralment la revista "*El Quetzal*" per donar notícies de la realitat socio-política de Guatemala als socis, col·lectius diversos i biblioteques de Barcelona
- Publicar el monogràfic "*Quaderns de Guatemala*" que té com objectiu tractar amb profunditat diferents temes i d'aquesta forma difondre la situació en que es troba l'Amèrica llatina i molt concretament la guatemalenca.
- Participem anualment en el Cicle de Debats i Documentals "Mirades, Veus i Lluites" organitzat per la Casa de la Solidaritat, amb la projecció de pel·lícules.
- Mantenir periòdicament actualitzada la pàgina web: www.aapguatemala.org, per a donar a conèixer l'associació i les activitats que s'hi realitzen.
- Participar en festes solidàries, debats i programes de TV i ràdio.
- Fer xerrades, exposicions i passis de vídeo o a associacions i centres culturals o educatius.
- Organitzar brigades d'acompanyament i de treball a Guatemala.
- Organitzar gires de representants de diversos grups populars guatemalencs perquè facin conèixer la seva realitat a la nostra societat, a les entitats i les institucions catalanes.
- Fer campanyes i recollida de signatures denunciant atemptats contra els drets

humans o donant suport a reivindicacions de justícia.

- Donar suport als projectes de cooperació presentats per les organitzacions populars guatemalenques.

L'Associació té filials a Girona, l'Hospitalet de Llobregat i a El Garraf.

L'Associació pertany a la CEESG (*Coordinadora de l'Estat Espanyol de Solidaritat amb Guatemala*), així com a la CESG (*Coordinadora Europea de Solidaritat amb Guatemala*). També forma part de la Federació de la *Casa de la Solidaritat*, de Barcelona, estem inscrits a la *Federació Catalana d'Organitzacions No Governamentals* i al *Col·lectiu Ronda*

FUNCIONAMENT DE L'ASSOCIACIÓ

L'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala està dirigida per una Junta Directiva amb els càrrecs reglamentaris que exigeix la legislació vigent respecte a les entitats associatives, però el seu funcionament és participatiu i obert.

En l'actualitat té al voltant de 120 socis. D'aquests, unes 10 persones actuen com a voluntàries a temps parcial encarregant-se de dur a terme les activitats quotidianes de l'Associació, participant cada quinze dies a les reunions de treball i formant part de les diverses comissions. En activitats que es porten a terme de manera puntual, hi col·laboren entre 10 i 20 persones.

Dins el primer trimestre de cada any té lloc l'Assemblea General en la que es fa una valoració de les activitats portades a terme i de l'estat de comptes. Es renova la Junta Directiva, s'aproven les línies generals d'actuació per l'any en curs i es remodelen les diferents comissions de treball que són:

- La **comissió de secretaria**: elabora la memòria anual, actualitza el llistat de socis, envia informacions i documents.
- La **comissió d'informació i difusió**: s'ocupa de l'arxiu de documentació, de la confecció de la revista *"El Quetzal"*, de l'elaboració dels *"Quaderns de Guatemala"* on es tracten temes monogràfics d'aquest país, d'elaborar la propaganda per difondre totes les nostres activitats com són, els actes públics que organitzem, les brigades d'acompanyament i treball. També s'encarrega de donar difusió a tots aquest materials tant per via electrònica, com per la nostra pagina web, com per la distribució directa a les diferents seus d'organitzacions de tots tipus, cíviques, socials, sindicals, solidaries, etc com a través dels mitjans de comunicació. Un altre de les seves funcions és la de mantenir actualitzada la pagina web de la nostra organització.
- La **comissió de tresoreria**: porta la comptabilitat de projectes i de l'Associació en l'àmbit català així com la del funcionament local. També és responsable de preparar i presentar la declaració dels Impostos de Societats. Cada delegació o filial porta també, per la seva banda, la comptabilitat del seu funcionament. Aquest any hem aplicat el model del pla comptable a la nostra tresoreria per tal d'acomplir amb les exigències de la Federació Catalana d'Organitzacions no governamentals i de donar la màxima transparència a la nostra comptabilitat.

- La **comissió de projectes**: s'encarrega de buscar els recursos necessaris per portar-los a terme, en fa el seguiment i n'informa del seu procés. Concretament es la receptora dels projectes que ens envien les organitzacions guatemalenes amb les que treballem per tal de donar suport a les demandes de la població i les readeqüen a la normativa específica de les convocatòries de projectes i posteriorment les presenten a les diverses institucions públiques. En el cas de que s'aprovin aquesta comissió s'encarrega de fer el seguiment.
- La **comissió de brigades**: s'encarrega de la seva publicitat, de les reunions preparatòries, de dinamitzar la recollida de material, de l'elaboració de dossiers temàtics i materials de treball que s'utilitzen en la formació de brigadistes. Igualment s'encarrega de la coordinació amb les organitzacions populars guatemalenes que rebran els i les brigadistes.
- La **comissió d'activitats**: s'encarrega de l'organització de festes, xerrades i altres actes, com també de la participació a fires i altres esdeveniments públics, procurant assolir la participació de les persones sòcies que hi col·laboren voluntàriament de forma habitual i també de les que ho fan de forma esporàdica.
- La **comissió de gires**: s'ocupa bàsicament d'organitzar les visites dels representants de les organitzacions guatemalenes que es desplacen per fer difusió de la situació del seu país i d'aquesta forma sensibilitzar a la població catalana i les seves institucions. Entre les seves tasques estar la de contactar amb institucions públiques, organitzacions socials, solidaries, sindicats i partits polítics per confegir així l'agenda de visites.
- La **comissió d'artesanía**: s'encarrega de l'adquisició d'artesanía, del seu inventari, etiquetatge i organització per a la venda en els tenderols que s'instal·len en les diferents fires i actes públics en què participa l'Associació.

ACTIVITATS INTERNES

Considerem com a tals:

- Les reunions quinzenals de treball, que reuneixen totes les comissions,
- Les reunions de treball de cada comissió,
- Convocar als socis i celebrar l'Assemblea General anual
- Les reunions informatives i formatives per els futurs brigadistes. Així com les posteriors reunions d'avaluació de les brigades.
- Les reunions trimestrals amb la *Coordinadora de l'Estat Espanyol de solidaritat amb Guatemala*, realitzades a diferents ciutats de l'Estat Espanyol.
- La reunió anual de la *Coordinadora Europea de solidaritat amb Guatemala*.
- L'assistència a les reunions quinzenals de la Comissió Permanent de coordinació i funcionament de *La Casa de la solidaritat*.
- L'assistència a les reunions dels grups de treball dins de la Comissió Permanent de coordinació i funcionament de *La Casa de la solidaritat*.
- L'assistència a l'Assemblea General de la Federació de la Casa de la Solidaritat

*ACTIVITATS
EXERCICI 2009*

PARTICIPACIÓ EN ACTIVITATS DE SOLIDARITAT

Al llarg de l'any s'han anat realitzant accions en resposta a l'incompliment sistemàtic per part del govern de Guatemala dels Acords de Pau signats el desembre de 1996, entre d'altres el referent a la Situació Agrària, i les persistents violacions dels Drets Humans; denunciant els assajaments sistemàtics que pateixen des de fa temps els camperols guatemalencs, així com els assassinats duts a terme pels finquers, amb l'ajut dels grups militars i la Policia Nacional. Igualment, s'han denunciat els desallotjaments violents de la Finques, també hem denunciat les intimidacions i amenaces de desallotjament de les comunitats per part de les forces armades. Aquestes campanyes estan endegades per les organitzacions guatemalencs

Aquestes accions han consistit, d'una banda a donar difusió d'aquests fets, i d'altra a enviar cartes de denúncia a les persones responsables del govern de Guatemala.

L'AAPG dóna suport econòmic al *CEG, Centro de Estudios de Guatemala* (amb seu a Guatemala), i a la *CDHHG, Comisión de Derechos Humanos Hispano Guatemalteca*, amb seu a Madrid per tal de fer possible la continuïtat de les seves funcions d'investigació, difusió i denúncia de la violació dels drets humans a Guatemala.

Fem difusió de les nostres activitats a la pagina Web de Cooperació i Projectes Internacionals del Casal d'Associacions Juvenils de Barcelona.

Al llarg de l'any 2009 vam participar en diverses activitats de solidaritat d'entre les quals destaquem:

- Dia 2 de gener vam participar a la manifestació des del barri del Raval fins a la Plaça de Sant Jaume per reivindicar les irregularitats del judici i la defensa de d'innocència dels detinguts acusats de terrorisme islàmic al barri del Raval a l'any 2007. Va ser convocada pels familiars i els amics dels detinguts, i per l'Associació Papers i Drets per tothom, la Asociación Cultural Paquistaní de Barcelona.
- Dia 4 de gener assistim a la concentració d'urgència convocada a la Plaça Sant Jaume a causa de la invasió terrestre a Gaza per part de l'exèrcit israelià amb el lema "*Aturem la massacre a Gaza i boicot a Israel*".

- Dies 16 i 17 de gener vam assistir als actes celebrats a la Plaça Sant Jaume i al Forat de la Vergonya per recordar els morts i exigir que s'aturi la matança a Palestina amb el lema *"1000 espelmes per Palestina"*
- Dia 20 de gener vam participar a la concentració i cassaloda en solidaritat amb el poble Palestí demanant, en el dia de la presa de possessió del càrrec del president d'EUA, aquest país deixi d'armar i finançar Israel i que la Generalitat de Catalunya i el govern espanyol trenqui tot tipus de relació amb l'Estat d'Israel.
- Dia 6 de març assistim a la concentració davant de la Catedral de Barcelona per denunciar les execucions extrajudicials i donar suports als acords humanitaris a Colòmbia sota el lema *"Verdad, justicia y reparación a las víctimas en Colombia, no más desapariciones forzadas, ni crímenes del Estado, ni masacres"*, convocada per La Coordinadora Colombiana - Catalunya i el Movimiento de Víctimas de Crímenes de Estado de Colòmbia.
- Dia 7 de març vam participar a la concentració a la Plaça Universitat de Barcelona per protestar per la sentència que absol al responsable dels assassinats de dos homosexuals a la ciutat de Vigo, amb el lema *"Prou impunitat homòfona"*, la convoca el Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC).
- Dia 8 de març vam participar a la manifestació unitària del Dia Internacional de la Dona Treballadora amb el lema *"Crisi total al sistema patriarcal"*.
- Dia 18 de març . Vam assistir a la concentració ciutadana d'urgència a la Plaça Universitat de Barcelona contra la repressió al moviment estudiantil.
- Dia 21 de març. Vam participar a la concentració de torxes a la Plaça Sant Jaume en suport a les persones immigrants que estan recloses a los Centros de Estancia Temporal para Inmigrantes (CETIS) de Ceuta i Melilla, reivindicant el dret al trasllat a la Península amb la seva respectiva targeta de residència que els permetrà poder exercir el seu dret a treballar. La van convocar l'Associació Papers i Drets per tothom i Sattara Asociación Cultural de Bangladesh .
- Dia 22 de març. Vam assistir a la manifestació contra la política ambiental del Govern de la Generalitat de Catalunya i per denunciar els conflictes ambientals al territori català i l'especulació existent en matèria medi-ambiental: línies elèctriques de Molt Alta Tensió, nous abocadors, urbanització especulativa, encobriment dels riscos nuclears, crema de residus en cimenteres, etc. Va ser organitzada i convocada per Ecologistes de Catalunya (EdC) i un ampli llistat de col·lectius ecologistes, plataformes de defensa del territori i associacions de tota

Catalunya.

- Dia 26 de març. Vam assistir a la manifestació convocada per la Coordinadora d'Assemblees d'Estudiants contra el Pla Bolonya i contra la repressió: per la llibertat d'expressió, exigint un debat obert sobre la Universitat Pública i depuració del cos policial i responsabilitats polítiques.
- Dia 28 de març. Vam participar dins de la setmana internacional de lluita contra el capitalisme convocada pel Fòrum Social Mundial a Brasil a la manifestació unitària contra la crisi sota els lemes: *“Més de 1000 acomiadaments cada dia. No callem!!”* i *“El capitalisme es la crisi, Que la crisi la paguin els rics!”*, va estar convocada per un ampli ventall d'organitzacions sindicals i socials.
- Dia 4 de abril. Coincidint amb el 60è aniversari de l'OTAN vam assistir a l'acte públic convocat per la Campanya no a la l'OTAN, No a la guerra, la Plataforma Aturem la Guerra i Moviments per la Pau, on van intervenir diferents representants de comunitats i de campanyes contra l'OTAN, les guerres i les mines antipersones.
- Dia 14 de juny vam participar a la XV Festa de la Diversitat de l'Hospitalitat, on vam fer difusió tant de la situació política i social a Guatemala com de les nostres activitats com a associació.
- Dia 1 de maig. Vam assistir a la manifestació alternativa de la celebració de l'1 de maig amb el lema: *“No nos callaran. Ayer y hoy, sin lucha unitaria, no hay futuro”* i *“los gobiernos a favor de los banqueros especuladores y la patronal contra los trabajadores”*.
- Dia 14 de maig. Vam participar a una concentració a la Plaça Sant Jaume convocada per la Plataforma Aturem la Guerra per protestar contra l'última matança de civils a l'Afganistan amb el lema: *“Fora l'OTAN de l'Afganistan”*.
- Dia 17 de maig. Vam assistir a la manifestació en el barri del Raval en contra de la llei d'estrangeria i la seva reforma que comportarà l'increment de detencions i expulsions, amb aquesta s'amplia els terminis de detenció en els Centres d'Internament d'Estrangers, s'obstaculitza la reagrupació familiar, es persegueix la solidaritat multant les accions de suport als immigrants, es restringeix els drets als menors, etc. La convoquen l' Associació Papers i Drets per Tothom i diverses associacions culturals de Bangladesh i de l'Índia.

- Dia 28 de juny. Vam participar a la manifestació convocada per la Plataforma som lo que sembrem per defensar la iniciativa legislativa popular sobre els transgènics i per demanar l'etiquetatge exhaustiu dels aliments produïts amb organismes genèticament manipulats, amb el lema: "*Democràcia, Salut i Bons Aliments*".
- Dia 29 de juny. Vam assistir a la concentració convocada pel PSUC viu, Revolta global-esquerra anticapitalista i Defensa en Cuba en contra el cop d'estat a Hondures.
- Dia 8 de juliol vam participar a la concentració de protesta per les matances indígenes de l'amazones peruà i per tornar a repudiar el cop d'estat a Hondures convocada per els grups hondurenys a Catalunya.
- Dia 4 de setembre vam assistir a la concentració davant del Consolat de Veneçuela a Barcelona en defensa dels governs populars a Llatinoamèrica, rebutjant les bases militars nord-americanes a Colòmbia i les matances dels indígenes a Pando (Bolívia) i a l'amazonia peruana.
- Dia 18 d'octubre vam participar a la concentració-acció a la Plaça Sant Jaume convocada entre d'altres per la Federació Catalana d'Ongs per al desenvolupament contra la crisi global amb el lema "*Solidaritat global = pobresa zero*"
- Dia 31 d'octubre coincidim amb la ronda de negociacions a Barcelona abans de la cimera de Copenhaguen de desembre del 2009, assistim a la manifestació per exigir que d'aquesta cimera surti un compromís ferm d'una reducció dràstica i immediata de les emissions de gasos hivernacles sota el lema "*El clima no esta en venda*"
- Dia 12 de novembre vam participar a la concentració a la Plaça Universitat de Barcelona amb solidaritat amb els encausats per les anteriors manifestacions en contra de Pla Bolonya arran del desallotjament del Rectorat de la UB i per protestar per la repressió contra el moviment estudiantil anti Pla Bolonya sota el lema "*Stop repressió, sembrem llibertat*".
- Dia 21 de novembre vam assistir a la concentració a la Plaça Sant Jaume contra la corrupció i la impunitat en defensa del be públic.

- Dia 10 de desembre vam participar a la concentració davant la subdelegació de Govern a Barcelona en solidaritat a l'activista sahrauí Aminatu Haidar que va dur a terme una vaga de fam a l'aeroport de Lanzarote per defensar la dignitat del poble sahrauí.

Al llarg de l'any hem organitzat i participat als següents actes públics:

- Dia 11 de gener participem en el primer programa “d’Ones de Pau” dins de la secció: “Guatemala, de la impunitat a la Pau” a Radio Contrabanda FM
- En el mes de febrer vam participar en el programa “Coneix Mon” a Radio 4 en l’espai que tracta del turisme responsable i les Organitzacions no governamentals, concretament en el nostre cas es parlava de la tasca que fem a l’associació i les brigades d’acompanyament i treball.
- Dia 11 de març vam participar en el programa sobre l’acompanyament internacional a Radio Contrabanda FM per fer difusió de les jornades informatives de brigades de treball i acompanyament.
- Dies 18 i 16 d’abril xerrades informatives de les Brigades d’Acompanyament i Treball a Guatemala i Nicaragua, aquestes xerrades es celebren a la Casa de la Solidaritat i s’organitzen conjuntament amb l’Associació Catalana de Brigadistes de Nicaragua (ACBN)
- Els dies 22 d’abril, 6, 16 i 30 de maig i 10, 20 de juny sessions formatives de Brigades d’acompanyament i treball a Guatemala a la Casa de la Solidaritat a càrrec de la Comissió de Brigades de la nostra associació:
 - Dia 22 d’abril primera sessió formativa de Brigades. En aquesta es presenta el programa de formació, s’expliquen tant els objectius i les activitats de la nostra organització com els objectius i les funcions de les Brigades de Treball i d’Acompanyament.
 - Dia 6 de maig segona sessió formativa de Brigades on es projecta el documental “*Nuestra riqueza, nuestro derecho, nuestra vida*” i es tracta la globalització de l’economia, el problema de la terra a Guatemala i els Tractats Comercials (TLC, ALCA i PPP) i les seves repercussions.
 - Dia 16 de maig tercera sessió formativa de Brigades. En aquesta sessió és projecta el documental “*El cuento de la democracia* ” i es tracta la situació

dels drets humans a Guatemala: la impunitat, la querrela contra el genocidi, el femicidi, etc. També es fa una presentació de les organitzacions populars guatemalenques, sindicats i oneges

- Dia 30 de maig quarta sessió formativa de Brigades on es projecta un documental sobre la mineria amb el títol “ *Sipakaca no se vende*” i es parla d’aspectes econòmics a Guatemala com son les maquiles, la mineria i les multinacionals, narcotrafic, migracions, etc.
 - Dia 5 de juny cinquena sessió de Brigades. En aquesta sessió es tracta la història recent i la situació política i social de la Guatemala actual i concretament la situació actual dels pobles indígenes.
 - Dia 14 de juny sisena sessió de Brigades, última sessió es tracta la situació de les dones a Guatemala i es comenten els aspectes més pràctics.
 - Dia 19 de maig Xerrada-Col·loqui a la Casa de la Solidaritat “*La lluita Popular contra el neoliberalisme i la Privatització a Guatemala*” a càrrec de Roberto Madriz, Representant del Frente Nacional de Lucha (FNL), a la Casa de la Solidaritat. Co-convocats: AAPG, Associació Catalana per la Pau (ACP), Acsur-Las Segovias, Collectius RETS (Respostes a les empreses transaccionals) i Entrepobles
 - Dia 10 de novembre Xerrada-Reunió a la Casa de la Solidaritat a càrrec d’Henry Morales, membre del Movimiento Tzuk Kim-Pop, sobre la Situació política i social actual a Guatemala i la forta escalada de violència dins del moviment popular.
 - Dia 20 de novembre vam participar en el Cicle de Debats i Documentals 2008 “ Mirades, Veus i Lluites” organitzat per la Casa de la Solidaritat, amb la projecció de la pel·lícula “ Km. 507: A la Orilla de la Carretera ” del director Gregory Lassalle. Posteriorment es va celebrar una sessió d’opinió i debat sobre la pel·lícula
-

GIRES DE REPRESENTANTS D'ORGANITZACIONS POPULARS GUATEMALENQUES

- Del 15 al 20 de maig gira de Roberto Madriz Vargas, Representant de l'organització Frente Nacional de Lucha (FNL). Durant la gira s'entrevista amb:
 - Esquerra Unida i Alternativa (EUiA)
 - Iniciativa per Catalunya i Verds (ICV)
 - Confederació General de Treballadors (CGT)
 - Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)
 - Pau i Solidaritat
 - Fundació Josep Comaposada – Unió General de Treballadors (UGT)
 - Comissions de Base (COBAS)
 - Radio L'Hospitalet
 - COMradio al Programa “Tots per Tots”.
 - Plataforma Campanya contra Unio Fenosa
- Del 8 a l'11 de juny gira de Henry Morales Representant del Movimiento Tzuk Kim Pop, realitzant entrevistes amb:
 - Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)
 - Associació Catalana per la Pau (ACP)
 - Diputació de Barcelona amb la Direcció de Serveis de Relacions Internacionals i la Responsable de l'Espai de Concertació amb les organitzacions de la societat civil.
 - Ajuntament de Barcelona amb el Comissionat de l'Alcaldia de Barcelona

Solidaria

- Iniciativa Per Catalunya i Verds (ICV) amb el Responsable de Relacions Internacionals
- Publicació L'Avant
- Radio Contrabanda al programa “Que pasa en el Mundo”
- Del dia 8 al 10 de novembre gira Henry Morales Representant del Movimiento Tzuk Kim Pop. Durant la gira s'entrevista amb:
 - Iniciativa Per Catalunya i Verds (ICV) amb el Responsable de Relacions Internacionals
 - Barcelona Solidaria
 - Joventut d'Esquerra Republicana de Catalunya (JERC)
 - Agencia Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)
 - Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya
 - Comissionat de Barcelona Solidaria
 - Associació Catalana per la Pau (ACP)

PARTICIPACIÓ EN CAMPANYES I PLATAFORMES

- Adhesió a la campanya ciutadana per denunciar i mobilitzar-se contra la corrupció, la impunitat i en defensa del bé públic que respon a les greus irregularitats en la gestió pública: malversació i apropiació privada en els fons públics, finançament irregular dels partits polítics, prevaricació en la política urbanística, manca de transparència i control..
- Vam donar suport a la campanya endegada per la Plataforma Juicio Aznar per presentar la querrela davant el Tribunal Superior contra l'ex president i membres del govern espanyol, per envair i de fer participar l'estat espanyol a la guerra de l'Iraq al 2003.
- Ens vam adherir a la signatura per denunciar la situació d'indefensió i il·legalitat en que es troben els ciutadans bengalís reclosos en els Centres de Estancia Temporal de Immigrants (CETI) de Ceuta i Melilla.
- Ens vam adherir a la campanya "La Ir-Responsabilitat Social de Unión Fenosa" i enviament de cartes informatives i de denuncia a Unión Fenosa i les empreses accionistes d'aquesta com son ACS, Caixa Galicia i Caixanova, i a diferents estaments governamentals espanyols i nicaragüencs per posar de manifest que s'ha constituït una campanya internacional contra Unión Fenosa, empresa transaccional del sector energètic de capital espanyol, responsable de les vulneracions dels drets humans i greus impactes ambientals a Colòmbia, Costa Rica, Guatemala i Nicaragua.
- Vam signar el manifest per l'absolució dels estudiants imputats en el desallotjament de la Universitat de Barcelona el 18 de març. Després de quatre mesos d'ocupació del passadís de l'edifici històric de la Universitat de Barcelona com a protestar per l'aplicació del nou pla d'estudis anomenat Pla Bolonya van ser expulsats de manera violenta pels Mossos d'Esquadra.
- Ens vam adherir als diferents manifestos en suport a la Jurisdicció Universal on es denunciaven la limitació aquesta llei que generarà un agreujament de la impunitat mundial. L'aprovació per part del Congrés dels Diputats de la Resolució que limita l'exercici per part dels tribunals espanyols de la jurisdicció penal universal i restringeix la seva competència als casos en que els presumptes

responsables que es trobin a l'estat espanyol o que hagi víctimes de nacionalitat espanyola.

- Ens vam adherir a l'acte de repudi al 33 aniversari del cop d'estat a l'Argentina.
- Vam signar el manifest amb el lema "prou complicitat amb la nova matança del poble Palestí". En aquest es denunciava la nova matança a la població civil de Gasa que no es més que la culminació de l'estat permanent de setge israelià a Gasa.
- Ens vam adherir a la petició d'indult a un dels detinguts del 4F.
- Adhesió a la declaració on es denunciava el cop d'estat a Hondures contra el president constituent Manuel Zelaya, segrestat i expulsat d'Hondures i per repudia la interrupció del procés democràtic conquerit per les lluites socials i populars del poble hondureny. S'exigeix el restabliment de la democràcia, l'ordre constitucional i de la presidència legítima de Manuel Zelaya.
- Vam signar el manifest promogut pels membres de la Federació Catalana d'Ongs per al Desenvolupament per denunciar la revisió dels pressupostos del 2010 de la Generalitat de Catalunya que rebaixen substancialment l'ajuda al desenvolupament. Així mateix vam donar suport a les accions que es van fer contra la retallada del pressupost de cooperació internacional.
- Adhesió a la crida internacional que ha fet l'Assemblea de Solidaritat amb el poble Hondureny de Catalunya per denunciar la farsa electoral a Hondures, demanar una Assemblea Constituent com a resposta a la ruptura de l'ordre constitucional i una restitució incondicional del President Manuel Zelaya.
- Vam convocar amb diferents organitzacions socials i sindicals a una crida perquè s'incrementi la solidaritat internacional davant la vulneració als drets humans de la franja transversal del nord que afecta cinc departaments guatemalencs, extensió amb una gran riquesa en recursos naturals (mineral, hidroelèctric, ramaderia extensiva, narcotrafic) que son explotades per transaccionals i l'oligarquia guatemalenca. La població en general i els moviments socials organitzats que denuncien aquest espoli son sistemàticament amenaçats, desallotjats de les seves terres i assassinats.
- La Plataforma Papers per tothom

- Vam participar en la Plataforma contra la impunitat i per la justícia universal.
- Vam participar a Asamblea de solidaridad con el pueblo hondureño y contra el golpe de estado.
- La Campanya per la regularització de les persones immigrades
- La Campanya de suport de l'Assemblea de Regularització sense Condicions

CAMPANYA DE DENUNCIA CONTRA LES ACTUACIONS D'UNIÓN FENOSA – GAS NATURAL A GUATEMALA

Davant de les polítiques aplicades per les transaccionals espanyoles a Guatemala l'Associació d'Amistat amb el poble de Guatemala conjuntament amb una sèrie d'organitzacions socials com son l'Associació Catalana per la Pau, Acsur-Las Segovias, L'observatori del Deute i la Globalització endeguem una campanya de denuncia contra les actuacions de les transaccionals a Guatemala i molt concretament d'Unión Fenosa - Gas Natural (i els seu accionariat) i la complicitat dels governs guatemalencs i espanyols.

En el marc d'aquesta campanya de denuncia, la primera acció que vam portar a terme va ser el dia 8 de juliol diverses organitzacions centramericanes vam convocar tant a Guatemala com altres països d'Amèrica Llatina una jornada de lluita per denunciar l'expol.li que esta perpetrant Unión Fenosa – Gas Natural a aquesta regió. A l'estat espanyol accions similar es van porta a terme a Barcelona, València i Madrid. Concretament a Barcelona el conjunt d'entitats vam lliurar a la seu social de Gas Natural, empresa que actualment és la màxima accionista d'Unión Fenosa i per tant la responsable de les activitats il·legals d'aquesta, on ens fèiem ressò de les demandes de la societat civil guatemalenc que fa més d'una dècada que denuncien una sèrie de situacions que van des de l'ús il·lícit de l'energia fins al cobraments el cobraments il·legals passant per una clara vulneració dels drets humans i civils de la població guatemalenc. Concretament denunciàvem l'adquisició irregular de l'empresa pública de distribució elèctrica a Guatemala, el no compliment de la sentència de la Corte de Constitucionlidad de Guatemala que els va declarar il·legals, les represàlies d'Union Fenosa contra la població tallant el servei a les comunitats que protesten per les altes tarifes, la deficient qualitat del servei, cobraments indeguts i per últim la seva política de xantatge afectant a la sobirania del Govern guatemalenc acusant-lo davant tribunals internacionals sota l'aixopluc del Tractat de Lliure Comerç signat per Guatemala i Estats Units. Denuncies que per un altra banda no son noves, en tot cas, s'afegeixen a l'extens currículum que acumula aquesta empresa als països empobrits com Nicaragua, República Dominicana o Colòmbia. Per aquestes raons es demanava la sortida d'aquesta empresa del territori guatemalenc i la nacionalització dels serveis elèctrics. Aquest escrit va ser signat i subscrit per diferents organitzacions socials, ecologistes, sindicals i partits polítics. Durant aquest acte vam convocat una roda de premsa per

explicar les nostres accions i les raons d'aquesta.

Continuant en la campanya, les organitzacions esmentades vam redactar i enviar el dia 30 de novembre una carta al govern espanyol, al català, diputats de les Cortes, Eurodiputats, organismes governamentals de Comerç i als directius d'Unión Fenosa, Gas Natural, i els accionistes La Caixa y Repsol YPF per tornar a denunciar les actuacions d'aquestes transaccionals.

Davant de la nul·la resposta, l'agreujament de la situació i les sistemàtiques violacions dels drets humans, el dia 10 de desembre coincidint amb el dia mundial dels Drets Humans, vam convocar una roda de premsa on comunicàvem que més de cinquanta organitzacions i moviments socials, partits polítics i sindicats vam enviar un escrit el passat 30 de novembre al President del Govern espanyol, José Luís Rodríguez Zapatero, al President de la Generalitat de Catalunya José Montilla, i als directius de Gas Natural, La Caixa i Repsol, en la qual se'ls exigeixen responsabilitats per la vulneració de drets humans comesos per Unió Fenosa a Guatemala

La política d'expansió d'Unió Fenosa fora de l'Estat espanyol està acumulant múltiples denúncies per part de la societat civil de vulnerar els drets humans en sentit ampli. Un dels casos més flagrants es l'assassinat del dirigent social Víctor Gálvez .L'assassinat d'aquest activista és especialment greu, ja que era un dirigent social que estava denunciant a DEOCSA, filial d'Unió Fenosa, per abusos als contractes de subministrament elèctric a Malacatán

Des de la perspectiva de la distribució del servei elèctric, l'esmentada corporació no respecta la justícia de Guatemala. Unió Fenosa està vulnerant de forma sistemàtica els drets humans de la població guatemalenca. Hi ha una sentència de la Cort de Constitucionalitat que va determinar el novembre de 2004 que l'empresa estava realitzant cobraments indeguts a través d'un impost il·legal, que havia de retornar als usuaris els imports cobrats i deixar de cobrar-lo, aproximadament 260 milions de dòlars que Unió Fenosa avui continua cobrant.

En aquest acte és denúncia la coresponsabilitat del Govern espanyol. Tal com el relator especial del Secretari General de Nacions Unides per a Drets Humans i transaccionals, John Ruggie, ha assenyalat recentment, és obligació del Govern del país d'origen de la companyia, en aquest cas l'espanyol, fer que empreses com a Unió Fenosa respectin els drets humans més enllà de les seves fronteres. Les organitzacions signants de la carta enviada al Govern i als principals accionistes d'Unió Fenosa han constatat que la reacció del Govern espanyol fins a la data ha estat la de mirar per a un altre costat i no obligar les empreses a respectar els drets humans.

L'actitud del Govern de no vigilar el comportament d'Unió Fenosa a l'estranger, fa que aquest es converteixi en corresponsable de les vulneracions que aquesta empresa està cometent a Guatemala. De la mateixa manera es considera corresponsable el seu accionista principal, Gas Natural, i els accionistes principals d'aquesta última, La Caixa i Repsol YPF, així com el Govern català, en acollir a Catalunya la seu principal de Gas Natural.

Finalment, les organitzacions signats ens solidaritzem amb les demandes de les organitzacions guatemalenes, que reclamen que Unió Fenosa surti de Guatemala, ja que resulta inacceptable que els guanys de l'empresa estiguin per sobre dels drets humans i civils més elementals de la població. Al seu torn, esperen que es depurin responsabilitats en el cas de l'assassinat de Víctor Gálvez i els responsables siguin jutjats.

La mateixa denuncia també va tenir a ressò a Guatemala, en el diari de la URNG "*El Debate* " es van publicar les nostres accions en contra de les actuacions d'aquestes transaccionals i els governs consentidors.

SEGUIMENT DE LA QUERELLA PRESENTADA A L'AUDIÈNCIA NACIONAL

L'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala, junt amb altres entitats de la Coordinadora Estatal de Solidaridad con Guatemala forma part de la l'acusació popular per genocidi, tortura, desaparicions forçades i altres delictes contra varis generals, ex caps d'Estat i altres alts càrrecs guatemalencs.

L'Antonio Segura, president de l'Asociación Libre de Abogados, ALA i advocat que porta el cas per part de l'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala i de la Coordinadora Estatal, ha estat en tot moment en contacte amb nosaltres informant-nos de la situació de la querella i de les estratègies a seguir davant les noves situacions plantejades.

Durant l'any 2004 es va reactivar el tema de la querella i com a mostra d'aquesta reactivació hi ha els actes de detenció dictats per l'Audiència Nacional contra Donaldo Álvarez Ruiz, exministre de Governació a Guatemala i contra Romeo Lucas García, expresident de Guatemala, tots dos exercint els càrrecs durant l'incendi i massacre a l'ambaixada d'Espanya a Guatemala.

En l'any 2005, concretament el 26 de setembre El Tribunal Constitucional de l'estat espanyol emiteix una sentència on declara a la justícia espanyola competent per jutjar els crims contra la humanitat, sempre i quan no hagi una causa oberta en el propi país on s'hagin produït els fets. El Tribunal Constitucional avala que Espanya investigui el delicte de genocidi a Guatemala, encara que les víctimes no siguin espanyoles

Com a conseqüència d'aquesta sentència, a l'any 2006 es va dictaminar l'ordre de captura i embargament al dictador Rios Montt, d'altres exdictadors i generals. Concretament es va decretar la presó dels exdictadors guatemalencs Efraim Rios Montt i Oscar Humberto Mejia Victores, així com d'altres cinc generals, per delictes de genocidi, terrorisme, assassinat, tortures i detencions il·legals. La mida fou adoptada per el jutge Santiago Pedraz, a instàncies del fiscal Jesús Alonso, i suposa l'ordre de captura internacional dels set imputats, l'embargament dels seus bens i el bloqueig de les seves comtes bancàries, tant en les que son titulars, com les que estan a nom de terceres persones vinculades als inculpats. A més el jutge reclama als organismes pertinents que bloquegin les comtes que qualssevol dels acusats puguin

tenir en qualsevol país. La mida té una gran importància, encara que tots tinguin la major part de la seva fortuna a Guatemala, els dictadors llatinoamericans habitualment tenen fons a EEUU o a Suïssa, com va passar amb el dictador Augusto Pinochet. En la resolució s'adopten també mesures cautelars contra l'expresident de la República de Guatemala entre 1978 i 1982, Fernando Romeo Lucas, que va morir recentment a Veneçuela, però la raó de que hagi sigut inclòs en la resolució és que la seva mort no ha sigut notificada al jutjat espanyol i per tant no consta oficialment com a tal.

La resolució judicial ha sigut adoptada després del viatge que va realitzar a Guatemala la comissió judicial integrada per l'esmentat jutge i fiscal per tractar d'interrogar a Ríos Montt i a la resta dels processats amb un resultat infructuós. Tant el fiscal com el jutge van declarar “una clara, constant i voluntària falta de cooperació amb l'autoritat judicial espanyola en la investigació dels fets denunciats”. El fiscal senyalava i la sentència així ho recull que els imputats “amb la seva actitud obstruccionista han bloquejat de fet (i en el fons de dret) no solament les seves declaracions sinó també dels testimonis que s'havien proposat, els constant i continus recursos van evitar l'actuació de l'òrgan judicial no solament impedit que coneguïn la imputació, sinó que els testimonis proposats poguessin declarar”.

Als acusats se'ls imputa els assassinats de 250.000 indígenes de l'ètnia maies, així com els de 35 persones més en el cas de l'assalt a l'ambaixada espanyola, a 1980, i els de cinc sacerdots espanyols. La presó dels inculpatos citats està justificada pels indicis racionals de criminalitat que es sustenta en les diferents denúncies, querelles, i els informes formalitzats per la Comisión para el Esclarecimiento Histórico (CEH) i l'informe sobre la Recuperación de la Memoria Histórica (REMHI). La resolució del jutge parla d'un pla dissenyat i orquestrat des de les instàncies governamentals per minimitzar l'ètnia maia. En aquesta es relata com entre el gener de 1980 i el setembre de 1981, quan era president Fernando Romeo Lucas García, i en l'altre període més ampli fins 1986, en el que van governar a Guatemala Efraín Ríos Montt i Óscar Humberto Mejía, des de les estructures governamentals s'utilitzava la violència sistemàtica contra aquest col·lectiu. Aquesta violència es va materialitzar en assassinats, tortures, desplaçaments forçats, violacions sexuals a les dones, fent del terror un modus vivendi. No solament s'atacava físicament a l'ètnia maia, sinó al conjunt de persones que lluiten per els seus drets socials, sindicals, etc, entre ells, sacerdots missioners, que denunciaven aquests fets i donaven auxili als camperols.

En l'any 2007 malgrat els esforços dels jutges de primera instància i magistrats de les sales d'apel·lacions de Guatemala que, en compliment d l'ordenament jurídic

nacional i internacional en matèria de drets humans, el dia 12 de desembre d'aquest any la Corte de Constitucionalidad de Guatemala ha dictat una resolució per la qual s'entén que l'estat espanyol no té competències per la investigació dels delictes que es van instruir en la causa per genocidi, terrorisme i tortures, assassinats i detencions il·legals contra civils i membres de l'ètnia maia, trobant-se entre ells víctimes espanyoles.

Davant aquesta Resolució de la Corte de Constitucionalidad de Guatemala, l'Audiència Nacional Espanyola exposa una sèrie de raonaments jurídics on posa de manifest que aquesta Resolució ha deixat sense efecte la sol·licitud d'extradició per part de l'estat espanyol dels imputats, negant en conseqüència la doctrina internacional que han subscrit els països que garantitzen la defensa dels drets humans. Tanmateix, amb aquesta decisió, la Corte de Constitucionalidad assumeix que l'estat de Guatemala, accepta la violació de les seves obligacions internacionals i de la seva pròpia llei nacional. En cap moment el màxim òrgan guatemalenc insinua l'efectiva execució d'aquesta obligació en els seus tribunals, incorrint en una flagrant violació de les seves obligacions internacionals con estat. Amb aquesta Resolució es vulnera plenament el Tractat de Cooperació Judicial i d'extradició entre la República de Guatemala i l'Estat Espanyol.

Però no només en aquesta Resolució es dona una clara vulneració de la lleis internacionals, sinó també durant el decurs de la investigació dels delictes de genocidi on l'estat espanyol ha sol·licitat a les autoritats guatemalenes la col·laboració judicial a través de les oportunes comissions negociadores. Ni una sola d'elles se ha complimentat, malgrat els diferents intents per part de l'estat espanyol, demostrant-se, per part de l'estat guatemalenc, una clara intencionalitat dilatòria en el seu compliment, no solament per la demora en la seva tramitació, sinó per l'actitud clarament obstruccionista. Com exemple més clar son els aplaçaments sistemàtics de les sessions per prendre les declaracions als testimonis, fins al punt, que tot això va obligar a que es desplaçes la comissió judicial espanyola a Guatemala. Per aquesta raó l'Audiència Nacional ha acordat prendre declaracions a Espanya.

Aquesta resolució de la Corte de Constitucionalidad, dictada per un òrgan de màxima autoritat a Guatemala, a la vista dels antecedents assenyalats anteriorment, conjuntament al fet de l'avançada edat dels imputats, junt al grau d'impunitat imperant en aquest país, un del més alts en el món; confirma la voluntat de l'estat guatemalenc de no investigar els delictes esmentats i portar als tribunals als seus responsables, donant una clara cobertura a la impunitat i col·locant-se, per tant, en l'òrbita dels països que violen les seves obligacions internacionals i menysprear la

defensa dels drets humans.

Per tot això l'Audiència Nacional Espanyola, sobre la base de que l'estat guatemalenc no ha fet res per sancionar aquests delictes, dictamina que l'estat espanyol pot i deu perseguir universalment aquest delicte. Segons això, es confirma la necessitat de que per part de la justícia espanyola es segueixi investigant els crims esmentats i deixar sense efecte totes i cadascuna de les comissions rogatories lliurades a Guatemala, i en el seu lloc, s'implementaran altres fonts d'investigació, com son la publicació d'una nota als mitjans de comunicació guatemalencs i dels països del voltant (Mexico, Belice, Honduras, Nicaragua, El Salvador i EEUU) per que les víctimes, perjudicats, testimonis, investigadors, etc. proporcionin a l'Audiència informació sobre els fets investigats, exceptuant l'assalt de l'Ambaixada d'Espanya a Guatemala ja que es tenen suficients proves.

La citada nota que sortirà als mitjans de comunicació diu el següent: “El jutjat Central d'Instrucció numero 1 de l'Audiència Nacional d'Espanya, a la vista de la negativa de les autoritats guatemalencs a col·laborar en la investigació, sol·licita a totes aquelles persones que siguin víctimes, perjudicats, testimonis o qualssevol altres que puguin subministrar informació rellevant sobre el genocidi i demés delictes comesos contra el Poble Maia a Guatemala ho posin en coneixement de l'esmentat jutjat a través dels canals oportuns i adients per això en els citats països de conformitat amb l'establert en el dret espanyol. Aquesta informació serà oportunament remesa a cada jutjat per incorporar a la causa”.

Basant-se amb supòsit que la justícia guatemalencs no esta instruint cap causa per jutjar el genocidi que va succeir a Guatemala entre l'any 1961 i 1996, al començament d'aquest any i fins el mes de maig el jutge de l'Audiencia Nacional Española va escoltar les declaracions de 6 dels 38 testimonis protegits pel genocidi. En el procés son imputats per delictes contra la humanitat, terrorisme d'Estat, tortures i segrestats, Efraim Rios Montt i Oscar Humberto Mejia, governants entre 1982 i 1986, a més d'Anibal Guevara, Pedro Garcia Arredondo, German Chupina i Benedicto Lucas García.

Al mes de maig d'aquest mateix any el jutge que assistia des de Guatemala a l'Audiència Nacional Española denuncia que ha rebut amenaces de mort. El jutge José Eduardo Cojulum va rebre aquestes amenaces quan presidia les audiències, a petició de l'Audiencia Nacional Española, dels supervivents i testimonis d'algunes de les matances perpetrades per l'exercit durant el conflicte armat. Aquest mateix magistrat també va recomanà al Ministeri Públic local actua d'ofici per investigar els fets ja que considera que existeix suficients evidències per jutjar des de Guatemala

els actes descrits per testimonis de les matances del Plan Sánchez i Rio Negro, així com l'ocupació i l'incendi de l'Ambaixada de España a l'any 1981 a la capital d'aquest país. El jurista va enviar a la fiscalia un informe detallat sobre les declaracions i va assegurar que si les autoritats no actuen cometran un delictes d'omissió de denúncia.

A l'any 2009 el Congrés dels Diputats i el Senat aprova la reforma de la Ley Organica del Poder Judicial que limita la jurisdicció penal universal dels tribunals espanyols, restringint la seva competència als casos en els que existeixin víctimes espanyoles o en els que els presumptes responsables del delictes es trobin a Espanya. Aquesta reforma, encara que no te efecte retroactiu, afecta a aquesta querella que vam interposar com part de la l'acusació popular per genocidi, tortura, desaparicions forçades i altres delictes contra varis generals, ex caps d'Estat i altres alts càrrecs guatemalencs.

En el mes de desembre d'aquest presenta a l'Audiencia Nacional de España els documents (publicats a la pagina web del Nacional Security Archive) anomenats Operación Sofia on s'evidencia que l'exercit de Guatemala, sota la direcció del governat militar Efraim Rios Montt, va conduir durant 1982 una deliberada campanya contrainsurgent encaminada a assassinar milers de camperols indígenes.

Posteriorment el jutge que instrueix el cas Santiago Pedraz crida a declarar a una analista del Nacional Security Archive per testificar l'autenticitat dels documents, els quals van ser obtinguts de fonts de la intel·ligència militar de Guatemala. Es va estudiar la seva autenticitat, fent comparatives en altres arxius, i es va determinar que aquests registres foren creats per oficials militars, durant el regim d'Efraim Rios Montt, amb l'objectiu de planificar i implementar una política de terra arrasada en comunitats maies del Quiche.

L'aparició dels documents originals de l'Operación Sofia, permet, per primera vegada, entreveure públicament arxius militars secrets, que corresponen a la campanya contrainsurgent que va provocar la matança de desenes de mils de civils maies a partir dels anys 80 i que va donar origen al desplaçament de cents de mils de persones que van fugir dels atacs de l'exercit contra les seves comunitats. Els registres contenen referències explícites d'assassinats, la crema dels habitatges, destrucció de collites, sacrificis d'animals i bombardeigs aeris discriminats en contra dels refugiats que intentaven escapar de la violència.

En aquests arxius estan les planificacions, directrius, telegrams, mapes i informes manuscrit de les torns de vigilància, es troben l'ordre inicial per porta a terme

l'operació que va posar en marxa, el 8 de juliol de 1982, el cap de l'Estat Major, Hector Mario López Fuentes. Els registres deixen clar que l'Operación Sofía es va executar com part de l'estratègia militar del president de facto de Guatemala Rios Montt, sota el comandament i control d'alts oficials militars del país com és el Viceministre de Defensa, General Mejia Victores. Ambdós generals estan acusats en el cas internacional de genocidi a la cort espanyola.

BRIGADES

L' AAPG, així com de la Coordinadora Estatal organitzen brigades amb la finalitat de que les persones interessades coneguin Guatemala des d'una perspectiva diferent; que visquin, comparteixin i intercanviïn idees i sentiments amb altres persones que tenen el mateixos objectius i problemes. Considerem que és important donar suport a les organitzacions que lluiten per canviar la situació social, política i econòmica de Guatemala i del món, així com donar suport en la recuperació de la memòria històrica.

L'any 2009 han realitzat brigades d'acompanyament i treball 8 persones; 2 al mes de juliol, 3 al mes d'agost i 3 al setembre.

CONDICIONS PER FER BRIGADES D'ACOMPANYAMENT I TREBALL A GUATEMALA

- Assistència a tallers de formació els mesos anteriors a la seva marxa, on rebran informació de la situació de Guatemala i de les organitzacions populars amb les quals hauran de treballar. També en aquests tallers es faran treballs de grup sobre: Història de Guatemala, Solidaritat, Globalització, Terra, Indígenes, Dona i Drets Humans.
- Assistència a trobades informatives amb diferents organitzacions polítiques i populars a Guatemala.
- Coordinació amb l'organització guatemalenca triada, per conèixer tota la informació sobre la Comunitat a la qual s' integrarà per un espai de temps no inferior a tres setmanes.
- Portar a terme la feina corresponent d'acompanyament, alfabetització, sanitat, etc.

- Elaboració d'un informe sobre la seva experiència que haurà de presentar a la tornada a Barcelona. En aquesta sessió els i les brigadistes avaluen el treball que han portat a terme a Guatemala, així com exposen les deficiències per tal de millorar les brigades posteriors.

REUNIONS FORMATIVES A GUATELAMA

Les persones que van de brigades abans de començar la seva tasca visiten una sèrie d'organitzacions amb l'objectiu de conèixer i aprofundir la situació social i política a Guatemala, visites que reforçaran sens dubte els continguts tractats a les sessions formatives prèvies i de les que donem detall a l'apartat d'actes públics en aquesta memòria.

A continuació detallem les organitzacions populars que visiten els i les brigadistes:

- Centro de Estudios de Guatemala (CEG)
- Frente Nacional de Lucha (FNL)
- Comité de Unidad Campesina (CUC)
- Movimiento Tzuk Kim-POP (MZKP)

DESCRIPCIÓ DE LES ORGANITZACIONS EN LES QUE ES FAN REUNIONS I BRIGADES: TASQUES DELS BRIGADISTES

- **Moviment Tzuk Kim-Pop i les organitzacions membres: CEDEPEM, PLSM, ADSOSMHU i PIES de Occidente**

Aquest moviment treballa a la zona d'Occident a Guatemala, concretament a Quetzaltenango, Totonicapán y Huehuetenango, amb grups organitzats rurals i especialment dones i indígenes.

Organitzacions de treball que depenen d'aquest Moviment:

- CEDEPEM: Treballen a Quetzaltenango en alfabetització, temes agrícoles, medi ambient, dones, organització comunitària, formació i capacitació de grups.
- PIES DE OCCIDENTE: Treballen a Quetzaltenango en salut comunitària,

medicina tradicional, formació i capacitatció.

- PLSM: Treballen a Totonicapán en l'àmbit alfabetització i l'educació bilingüe intercultural.
- ADSOSMHU: Treballen a Huechuetenango en temes agrícoles, medi ambient, dones, organització comunitària, salut comunitària i corporativisme

Treball a realitzar pels i les brigadistes en aquesta organització:

- Acompanyament a processos de formació tècnica i política: educació, salut, economia, participació política, organització comunitària, etc.
- Acompanyament tècnic a processos educatius: alfabetització a dones indígenes, elaboració de materials didàctics, tallers i trobades sectorials.
- Intercanvi d'experiències en comunitats rurals: famílies, dones indígenes i joves.
- Acompanyament tècnics en temes especialitzats com son els agrícoles, medi ambient, salut comunitària, educació bilingüe i formal, cultura, informàtica, perspectiva de gènere, ciències polítiques, cooperació internacional, drets humans i indigenisme, municipalisme i participació política.

- **Comité de Unidad Campesina (CUC)**

El CUC va néixer el 15 d'abril 1978, quan les i els camperols i treballadors del camp s'unien per lluitar per millors salaris agrícoles i contra la militarització i la discriminació cap a els pobles indígenes. Son una organització àmplia i pluralista, de base camperola, indígena i popular.

Treballen pel desenvolupament rural integral i promovem l'equitat de gènere i la diversitat ètnica, cultural i lingüística, tal i com s'expressa en els Acords de Pau. Lluitem contra la injustícia i el sistema opressor i exclouent, a través de l'organització, formació política i mobilització de les bases, generant propostes polítiques i tècniques, i desenvolupant treball en espais polítics i públics de presa de decisions.

Coordinen i promovent la solidaritat amb altres organitzacions camperoles, populars i altres de la societat civil, nacionals i internacionals, en la recerca d'aliances per aconseguir mesurades en benefici de la població pobre de Guatemala

La base de la seva organització són les comunitats, els camperols i els treballadors membres del CUC. S'organitzen en comitès comunitaris, municipals, regionals i el comitè nacional. Avui dia aglutinen a prop de 200 comunitats i cap a 8.000 famílies organitzades

Aquesta organització treballa als departaments d'Alta Verapaz concretament a les zones de Cubil - Cobán i Quiché la zona de Cunén amb grups organitzats rurals.

- **Frente Nacional de Lucha (FNL)**

Aquesta organització va néixer l'any 2006 en un moment en què el moviment sindical i popular era desarticulat i dispers, on s'incomplien els Acords de Pau després de 10 anys de la seva signatura, amb la repressió continua al país i la incidència dels tractats internacionals com el Tractado de Libre Comercio i el CAFTA.

El FNL va néixer en un moment de clara escalada de les polítiques neoliberals promulgades pels successius governs que no garanteixen els drets bàsics per a la població, mentre s'accelera la privatització dels serveis públics i l'exploració dels recursos naturals per part de les grans transnacionals.

Entre les seves lluites està la denúncia de la privatització oberta o encoberta, reivindicar els drets de la població a la salut i a l'educació que en cap cas són negociables. Per aquesta organització és urgent que es recuperi la Reforma Educativa que neix des de la lletra i l'esperit dels Acords de Pau, així com detenir, una vegada per sempre, la contrareforma educativa, de tall neoliberal, que impulsa el Ministeri d'Educació. S'oposen al tancament de les Escoles Normals. Lluiten perquè l'Estat garanteixi la gratuïtat i la qualitat dels serveis públics i perquè compleixi satisfactòriament amb les obligacions irrenunciables i indelegables que li competeixen i que la pròpia Constitució Política de la República i les lleis vigents li assignen.

Manifesten el seu total rebuig a l'exploració i l'explotació minera i exigeixen la defensa i la protecció del medi ambient i els recursos naturals. Rebutgen els processos de privatització de l'aigua que busquen convertir l'accés a aquest recurs vital en privilegi exclusiu de qui puguin pagar per aquesta necessitat bàsica. L'aigua, com a recurs nacional, és patrimoni irrenunciable del poble i no permetrem cap mesura que tendeixi a espoliar les Comunitats d'aquest dret.

Recolzen els processos de consulta popular que es facin necessaris, els que estan garantits a la Constitució Política, les lleis vigents i Convenis Internacionals ratificats per l'Estat, especialment el 169 de l'OIT.

Exigeixen a l'Estat que implementi la Reforma Agrària Integral.

Rebutgen totes les manifestacions de racisme i lluiten pel reconeixement de la identitat i l'exercici ple dels drets dels pobles indígenes

En les eleccions passades, el Front Nacional de Lluita va formar part de la coalició URNG-MAIZ (Unitat Revolucionària Nacional Guatemalenca - Moviment Ampli d'Esquerra) en l'actualitat concentren els seus esforços en: la lluita per la nacionalització de l'energia elèctrica i l'expulsió d'Unió Fenosa del territori nacional, en evitar que ratifiqui el congrés de la República el conveni 175 de l'OIT i lluitar contra la impunitat i la violència i la denúncia del traspàs de fons del Ministeri de Salut a altres instàncies.

- **Centro de Estudios de Guatemala (CEG)**

Aquesta organització és principalment un centre d'informació alternativa i especialitzada, amb capacitat tècnica i de proposta en temes de seguretat, justícia i drets humans, i d'incidència política en el Congreso de la República i altres organismes de l'estat.

El CEG el.labora i distribueix els següents serveis:

“Guatemala Hoy”. Resum diari de notícies, amb la informació més rellevant sobre Guatemala, Centroamérica i Llatinoamèrica. Cobreix la situació política, social i econòmica, medi ambient i justícia.

“La Semana en Guatemala”. Resum setmanal de notícies, amb la informació més important sobre els mateixos temes que a “Guatemala hoy”.

Butlletí d'informació sobre seguretat i justícia. Conté informació sobre seguretat de mides administratives governamentals i reformes legislatives, canvis institucionals, acords entre els organismes de l'Estat i convenis interinstitucionals, i tractats internacionals que involucren a Guatemala o a Centroamérica.

Monitoratge Temàtic Especialitzat. Aquest es distribueix per encàrrec.

Anàlisi de temes de seguretat. Investigacions d'assumptes relacionats amb seguretat, justícia i drets humans.

DISTRIBUCIÓ DELS BRIGADISTES

L'any 2009 han realitzat brigades d'acompanyament i treball vuit persones a l'estiu, concretament dos al juliol, un a l'agost i cinc al setembre amb les següents organitzacions:

- Movimiento Tzuk Kim Pop
- Centro experimental para el desarrollo de la pequeña y mediana empresa (CEDEPEM)
- Asociación para el desarrollo sostenible de la Mancomunidad Huista (ADSOSMHU)

VALORACIÓ

A l'octubre es van avaluar les brigades. En general es valora com molt positiva l'experiència per part dels brigadistes. Amb el coordinador de brigades a Guatemala i la Coordinadora de Solidaritat de l'estat es va realitzar una reunió de coordinació i avaluació i es van valorar com molt positives les sessions informatives, tant les realitzades a Barcelona com les de Guatemala amb les organitzacions guatemalenques.

Es veu la necessitat de seguir donant suport i seguiment a la feina que realitzen les diferents organitzacions populars. En Henry Morales, coordinador de les brigades a Guatemala, fa una valoració força coincident amb la feta pels brigadistes i coordinadors de brigades dels comitès de l'estat espanyol.

Tots coincideixen en que la situació a Guatemala continua sent insegura, sobretot per als dirigents i líders de les organitzacions populars i que existeix una gran pressió sobre els camperols, organitzacions que lluiten contra l'explotació de la mineria i l'energia elèctrica per part de multinacionals estrangeres, de drets humans i de dones, a les quals s'ha donat i es continuarà donant suport amb les brigades d'acompanyament.

PROJECTES

Durant l'any 2009, els projectes aprovats son:

Projecte: Promoción de gobernabilidad y ciudadanía activa descentralizada y desde los pueblos indígenas en el Altiplano Occidental de Guatemala

- Contrapart: Movimiento Tzuk Kim-Pop (MTKP). Proyecto Lingüístico Santa María

El Movimiento Tzuk Kim-Pop és una xarxa d'organitzacions conformat per diversos organitzacions locals de desenvolupament entre les quals hi ha: el Proyecto Lingüístico Santa María, el Centro Experimental para el Desarrollo de la Pequeña y Mediana Empresa Rural, Pies de Occident, Adsosmhu, CPD, i diverses associacions sectorials, organitzacions de base i grups sòciorurals. Es va constituir formalment el 1992. La seva agenda de treball està relacionada amb la promoció i motivació d'accions adreçades a l'enfortiment de les capacitats organitzatives dels pobles indígenes; la generació de mecanismes i instruments per generar diàleg i negociació política amb municipis, govern central i cooperació internacional; la promoció i l'enfortiment dels moviments socials; generar diàleg polític sobre el desenvolupament a l'Altiplano Occidental de Guatemala; generar accions d'incidència en la política pública; promoure participació ciutadana en processos d'elecció de governs i generar processos de recerca multidisciplinària en l'àmbit del desenvolupament sostenible, entre altres temes.

L'àmbit de treball del Movimiento Tzuk Kim-Pop es desenvolupa a l'Altiplano Occidental de Guatemala, amb accions de caràcter nacional i regional centroamericana, fonamentalment en temes d'incidència en processos d'integració i desenvolupament regional.

L'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala porta col·laborant amb el Movimiento Tzuk Kim Pop des de la seva creació. A més d'executar projectes

conjuntament, hem col·laborat amb la participació de persones cooperants de manera voluntària que han anat a Guatemala gairebé cada any a participar en diversos projectes i en tasques de suport.

- Pressupost total: 164.000 euros. Distribució d'aquest:

- Finançament públic de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament: 85.000 euros
- Aportació pròpia: 9.800 euros
- Aportació beneficiaris: 14.500 euros
- Aportació MTKP: 44.700 euros

Projecte Plurianual: **Promoción de una cultura de paz, culturalmente sustentable en el Altiplano Occidental de Guatemala**

- Contrapart: Movimiento Tzuk Kim-Pop/Proyecto Lingüístico Santa María

- Pressupost total per el 1er any: 211.282 euros. Distribució d'aquest:

- Finançament públic de Barcelona per el 1er any: 149.911 euros
- Aportació pròpia: 14.600 euros
- Aportació beneficiaris: 26.666,26 euros
- Aportació MTKP: 20.104,82 euros

Projecte: **Defensoria Campesina del Comité de Unidad Campesina (CUC).**
Projecte aprovat en concertació amb l'Associació Catalana per la Pau (ACP)

- Contrapart : Comité de Unidad Campesina (CUC)

El CUC va néixer el 15 d'abril 1978, quan els camperols i treballadors del camp es van unir per lluitar per a la millora de salaris agrícoles i contra la militarització i la discriminació dels pobles indígenes. És una organització àmplia i pluralista, de base camperola, indígena i popular.

El CUC treballa pel desenvolupament rural integral i promou l'equitat de gènere i la

diversitat ètnica, cultural i lingüística, expressada als Acords de Pau.

La seva lluita es basa en treballar per arrencar d'arrel la injustícia i el sistema opressor i excludent, a través de l'organització, la formació política i la mobilització de les bases, en generar propostes polítiques i tècniques, i en el desenvolupament de treballs en espais polítics i públics de presa de decisions.

El CUC coordina i promou la solidaritat amb organitzacions camperoles i populars de la societat civil, nacionals i internacionals, en la recerca d'aliances per aconseguir millorar la situació de la població pobre de Guatemala.

La base de la seva organització són les comunitats i els camperols i treballadors membres del CUC. S'organitza en comitès comunitaris, municipals, regionals i el comitè nacional. Actualment aglutina prop de 200 comunitats i al voltant de 8.000 famílies organitzades.

L'Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala col·labora des de fa molts anys amb el Comité de Unidad Campesina en l'execució de projectes i amb la participació de persones cooperants de manera voluntària que han anat a Guatemala gairebé cada any a participar en diversos projectes i en tasques de suport.

- Pressupost Total: 38.042,29 euros. Distribució d'aquest:

- Finançament de l' Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona (ICAB): 13.661,34
- Aportació pròpia i ACP: 7.428 euros
- Aportació beneficiari: 3.580 euros
- Aportació CUC: 13.371,43 euros

AAPG DE L'HOSPITALET

El Comitè de l'Hospitalet han organitzat i participat en diferents activitats, d'entre les quals destaquem:

- Vam participar en el Consell Municipal de Cooperació.
- Participació en la Festa de la Diversitat de l'Hospitalet de Llobregat

